

Skiss ligger i startgroparna

Den 15 december ska Europeiska Socialfonden (ESF) bestämma sig för om den ska satsa 2,5 miljoner kronor på det planerade Skissprojektet i Västernorrland. Beslutet tas på ett möte i Östersund och om det blir ett ja startar Skiss Västernorrland efter nyår.

Det nationella Skiss-projektet har bedrivits av Konstfrämjandet sedan 2005 och resultaten är positiva. Genom Skiss, Samtidskonstnärer i samtidssamhället, har människor på olika håll i landet fått uppleva att konstnärer kan tillföra kreativitet till arbetsplatser där det finns behov av förändring, utveckling och nytänkande. Konsten synliggör lösningar och blockeringar samtidigt som den ger ett språk för förändring. Skiss Västernorrland presenterades vid ett seminarium i Härnösand den 1 december. Planen är att åtta av länets konstnärer ska anställas under ett halvår och jobba på halvtid med konstprojekt på fyra olika arbetsplatser i länet.

– Vi bjöd in till seminariet genom att skicka ut 150 inbjudningar till länets konstnärer. 25 svarade att de var intresserade av projektet och 16 kom till seminariet, berättar konstkonsulent Lisa W Carlson.

De fyra arbetsplatserna är Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen i Sundsvall, Ädelhems äldreboende i Härnösand, Kriminalvården i Härnösand och Katrinelundsskolan i Sundsvall.

En förstudie till Skiss i Västernorrland har gjorts av Janne Björkman, projektledare för förstudien, och konstkonsulent Lisa W Carlson. Bland annat lät de Skiss-konstnärerna Lena Flodman och Johan Tirén hålla workshops på de berörda arbetsplatserna.

Deltagarna fick i uppgift att skapa en uniform av begagnade kläder som berättar om de fördomar som finns om den egna yrkesgruppen.

– Vi har tagit fram en folder som beskriver förstudien. Den innehåller bland annat utdrag ur forskarrapporter om Skiss.

Foldern heter "Skiss Västernorrland, Rapport från en förstudie" och finns hos konstkonsulenten.

– Om vi får projektet kommer vi att kontakta de konstnärer som sagt sig vara intresserade och annonsera i dagspressen om att man kan söka jobb som skisskonstnär under sju månader på halvtid. Från arbetsplatserna finns ett stort intresse för att delta i projektet, säger Lisa W Carlson.

Projektledare under genomförandet blir konstnären Anita Mikko, Gideå. Hon är nyinflyttad i Västernorrland och kommer närmast från Luleå.

– Ursprungligen är jag från Kiruna. Där arbetade jag som tekniker inom elektronik och data, innan jag startade min utbildning till konstnär, säger Anita Mikko.

Hon har studerat konst bland annat vid Nordiska Konstskolan i Karleby, Finland och vid Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo.

Skiss Västernorrland är inriktat på kompetensutveckling. Syftet är att introducera konstnärlig kompetens i arbetslivet och att utveckla kompetensen hos personalen på den besökta arbetsplatsen. Tidigare skissprojekt har varit kopplade till hälsa.

Vid seminariet i Härnösand medverkade Eva Månsson, ledare för Konstfrämjandets nationella Skissprojekt och Lena Flodman, Stockholm. Att döma av vad de båda berättade kan Skiss mynna ut i nästan vad som helst. Det handlar inte om att producera färdiga konstverk, utan det intressanta är mötet mellan konstnärernas kreativitet och de ofta regelstyrda, hårt pressade människorna ute på arbetsplatserna. Ur det mötet kan det uppstå idéer och utveckling.

Lena Flodman har jobbat med genusfrågor i sina projekt och till exempel sammanfört militärer med förskolelärare. De fick prova på varandras aktiviteter, samtala och diskutera. För hennes del har Skiss lett till att hon fått flera uppdrag inom området jämställdhet, utanför Skiss.

Tanken är att Skiss-konstnärer ska kunna jobba jobba två och två på en arbetsplats. Uppdragen är öppna, inte på förhand definierade och växer fram i processen mellan konstnären och medarbetarna på arbetsplatsen.

I sin ansökan till ESF-rådet skriver Lisa W Carlson och Janne Björkman att "... arbetet formuleras av konstnären och personalen gemensamt. Varje aktivitet är unik utifrån förutsättningar som finns i varje möte. Konstnären har en form av frikort på arbetsplatsen och kan därmed ställa frågor och skapa frågeställningar som är nya."

Vidare: "Hur aktiviteterna rent konkret kommer att se ut är svårt att säga beroende på att det är processerna, konstnärernas möten med arbetsplatserna som styr."

En grupp forskare har följt Skiss från starten 2005. Därutöver har AFA Försäkring satsat två miljoner kronor på ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt om skiss under åren 2007–2009. Forskare knyts även till de regionala projekten. I Västernorrland har Gunnar Augustsson vid Mittuniversitetet haft i uppdrag att som forskare följa förstudien. Under projekttiden samarbetar han med den nationella forskargruppen.

Från 2005 till i dag har 48 konstnärer deltagit i Skiss. Budgeten har omfattat 20 miljoner kronor. De flesta arbetsplatserna som varit med tillhör offentlig sektor men även privata är välkomna.

Skiss Västernorrland ägs av Landstinget Västernorrland Regional Utveckling, som samarbetar med Konstfrämjandets nationella Skiss-projekt.

Med Skiss vill Folkrörelsernas Konstfrämjande ge fler tillgång till konst och kultur. Det finns också en övertygelse om att kreativitet ger välbefinnande i arbetslivet, samt en vilja att ta vara på konstnärlig kompetens och att vidga arbetsområdet för konstnärer. Bakom skiss står Konstfrämjandet, AF kultur, KRO, ESF-rådet, kommun, landsting eller region där projektet bedrivs, AFA Försäkring Framtidens kultur, med flera. Projektet pågår till och med 2009.

Karin Kämsby

Länkar: Mer om Skiss: www.skiss.se

Europeiska socialfonden/ESF-rådet: www.esf.se

Skisskonstnärer www.lenafloedman.se, www.johantiren.se